

Datum

19 januari 2023

Onderwerp

VNG Reactie initiatiefvoorstel Leijten tot invoering correctief bindend referendum 36160

Geachte woordvoerders Binnenlandse Zaken,

In de week van 24 januari 2023 staat het debat gepland over het initiatiefvoorstel van Leijten tot invoering van het bindend correctief referendum. Dit wetsvoorstel is een variant op het vorige voorstel van Van Raak om het bindend correctief referendum op lokaal en decentraal niveau in te voeren. De vorige variant is verworpen, ook nadat het in tweeën was gesplitst. Het huidige voorstel lijkt op het vorige, met een belangrijk verschil voor gemeenten. Dit wetsvoorstel voert wederom het verplicht correctief referendum in op lokaal niveau, waarmee de landelijke regeling ook voor lokale besluiten geldt. Daarmee doet het geen recht aan de lokale afweging om wel of geen correctief bindend referendum toe te staan. Wij roepen u dan ook op het wetsvoorstel dusdanig te wijzigen dat gemeenten zelf deze keuze mogen maken.

Nieuwe wetsvoorstel bevat géén kan-bepaling voor gemeenten

De mogelijkheid om op lokaal niveau het correctief referendum in te kunnen voeren werd destijds door gemeenten [verwelkomd](#). Daar was één belangrijke reden voor: het vorige wetsvoorstel haalde voor gemeenten slechts de wettelijke beperking weg. Gemeenten konden daarmee zelf kiezen voor de invoering van een bindend correctief referendum. Deze 'kan-bepaling' werd door het amendement van [Van der Graaf c.s.](#) onderdeel van de wet. Wij juichten dit toe, omdat de keuzevrijheid altijd bij de gemeenteraad moet liggen.

Voer discussie over referendum lokaal

Wij vinden het onwenselijk dat deze landelijke discussie over het referendum direct vertaald wordt naar de decentrale overheden. Zij zijn geen onderdeel van het debat en zij zijn ook niet geraadpleegd bij de totstandkoming van dit initiatiefvoorstel (hetgeen terecht werd aangekaart door de SGP-fractie, zie de Nota naar aanleiding van het verslag p. 14).

Op lokaal niveau wordt veelvuldig gedebatteerd over het referendum en de wenselijkheid daarvan. Vormeisen en drempels zijn onderdeel van dat debat. Veel gemeenten hebben op dit moment een mogelijkheid voor een raadgevend referendum. Zij hebben hier een eigen afweging gemaakt, net als de gemeenten die ervoor kiezen om juist geen raadgevend referendum toe te staan. Respecteer deze lokale keuze en laat ruimte voor individuele gemeenten om wel of niet het bindend correctief referendum toe te voegen aan hun arsenaal.